Verslag van het PvdA-congres van 17 en 18 januari 2015 te Utrecht

1. **Opening**
   De voorzitter van het presidium, Marnix Norder, opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom in Utrecht, in De Fabrique. Een prachtige locatie, in een oude veevoederfabriek. De voorzitter stelt de andere leden van het presidium voor. Er volgen enkele huishoudelijke mededelingen, uitleg over de experimenten met de sprekersbriefjes en de spreektijden, de wijze waarop de discussie gevoerd gaat worden. De actuele moties met preadviezen zijn zondagochtend beschikbaar. Een aantal moties is niet doorgelaten door het presidium, omdat ze niet actueel genoeg waren. Het is de bedoeling de moties die bij een te bespreken rapport of resolutie horen daarbij te bespreken. De andere moties worden gerubriceerd op onderwerp besproken.
   De voorzitter stelt voor de besluitvorming efficiënt te laten verlopen: amendementen die het preadvies Overnemen hebben gekregen worden niet in stemming gebracht, maar worden direct verondersteld aangenomen te zijn. Amendementen die het preadvies Afwijzen hebben gekregen, maar waarvan u zich kunt vinden in de motivatie hiervoor, hoeven dan ook niet besproken te worden en ook niet over gestemd. Dan blijven alleen de amendementen over waarover u daadwerkelijk het woord wilt voeren, dan kan daar ook echt over gesproken en gestemd worden. Uiteraard kunt u altijd nog aangeven dat u toch nog over een bepaald amendement wilt stemmen, maar geef dat ook graag aan op de sprekersbriefjes.
   Rondgedeeld wordt een bijlage bij de Beschrijvingsbrief± een lijstje met enkele errata en de juiste ondersteuning bij de reguliere moties.
2. **Welkomstwoord van de partijvoorzitter**
   Hans Spekman begroet de aanwezigen. Hij was, net als ongetwijfeld vele andere mensen, geschokt door de gewelddadige gebeurtenissen in Frankrijk vorige week en spreekt de hoop uit dat we niet in een neerwaartse spiraal terechtkomen. Juist in deze tijden is hij blij met partijgenoten als Ahmed Marcouch, Ahmed Aboutaleb en Eberhard van der Laan. Met elkaar moeten we proberen de samenleving bij elkaar te houden, niemand uit te sluiten. Dat past ook bij de onderwerpen die op dit congres besproken gaan worden: politiek van waarde, ledendemocratie, de economie, en natuurlijk de komende verkiezingen voor de Provinciale Staten en de Waterschappen, en uiteraard de kandidatenlijst voor de Eerste Kamer.
   Er wordt stilgestaan bij de partijgenoten die ons dit jaar zijn ontvallen. De namen van hen trekken voorbij op het scherm. Hans herdenkt enkele partijgenoten in het bijzonder. Er is een minuut stilte om hen te gedenken.
3. **Wijzigingsvoorstellen in Statuten en Reglementen**
   'Hoe om te gaan met giften'
   Hiervoor zijn geen sprekers. De stemming: geheel conform de preadviezen.
   Amendement 176: overnemen
   Amendement 177: afwijzen, maar nieuw PB-tekstvoorstel
   Amendement 178: afwijzen
   De stemming: geheel conform de preadviezen.
   Vervolgens wordt het gehele (nieuwe) stuk in stemming gebracht: **aangenomen.**
   'Voorkomen van belangenverstrengeling'

Er wordt gesproken over een aantal amendementen die vooral gaan over de mogelijkheid van dispensatie en coulance met kleine afdelingen. *Wouter Struijk* doet namens het Partijbestuur de verdediging.
Amendement 163: overnemen
Amendement 164: afwijzen
Amendement 165: afwijzen, maar nieuw PB-tekstvoorstel
Amendement 166: afwijzen
Amendement 167: afwijzen
Amendement 168: afwijzen
Amendement 169: overnemen
Amendement 170: overnemen
Amendement 171: afwijzen, maar nieuw PB-tekstvoorstel
Amendement 172: afwijzen
Amendement 173: overnemen
Amendement 174: afwijzen
Amendement 175: overnemen
De stemming: geheel conform de preadviezen. Vervolgens wordt het gehele (nieuwe) stuk in stemming gebracht: **aangenomen.**

4. **Resolutie Ledendemocratie**

Er zijn veel sprekers over amendementen 120 en 120A, 127, 128, 129, 131, 135, 140, 141, 146, 152, 160, 161. De vraag wordt gesteld of het nieuwe Ledenpanel wel democratisch is; zorgen worden uitgesproken over de ict, het is zeer kwetsbaar, dus voer het stap voor stap in; er is grote moeite met het afschaffen van de afgevaardigden namens de afdeling; men wil graag een vereniging blijven en geen beweging worden; is dat Ledenpanel wel nodig: er komt immers al een On line platform en vervolgens regionale voorcongressen, dat zou toch wel voldoende kunnen zijn, daar worden de onderwerpen al geschift, dat is efficiënter; er kan ook gewerkt worden met video-conferencing; de voorstellen zijn behoorlijk ingewikkeld, dus hou het liever simpel en doe de invoering weloverwogen en gefaseerd; straks kunnen nog maar weinig mensen amendementen indienen en het woord voeren, het gaat een soort Eén-Vandaag-panel worden; stel per onderwerp vast hoeveel amendementen besproken kunnen worden en spijker dat niet van te voren vast; vooraf geen beperkingen opleggen aan het aantal amendementen, spreker vraagt steun voor amendement 135 en trekt amendement 136 in; leden moeten voldoende spreektijd krijgen, meer evenwicht tussen de spreektijd die partijbestuur en/of fractie krijgen en dat van de leden; efficiënte discussie over de amendementen komt ook doordat er preadviezen liggen, laat dat dus niet los; de JS laat weten dat jonge mensen de voorstellen prima vinden, de ict kan de partij echt wel aan en op deze wijze betrek je veel meer partijgenoten bij de discussie en de besluitvorming; de afdelingsvergadering was vroeger erg belangrijk, daar koos je ook de congresafgevaardigde en als je invloed wilde hebben dan wendde je je tot de afgevaardigde, we willen een vereniging zijn, dan moet je de afgevaardigde namens de afdeling behouden en ga niet nog verder sleutelen aan de stemverhouding, hou die op 50-50; hou vast aan het aanwezig zijn op het congres, het gaat toch ook om de ontmoeting; maak gebruik van pilots en ook pilots in het land en zorg voor een duidelijke financiering; de termijn om te amenderen was ook dit keer erg kort, je wilt ook de gewone leden meenemen in het proces en die willen voldoende tijd hebben om zich voor te bereiden. Over de moties 14 en 15: macht vraagt om

tegenmacht, maar dan moet je dat wel kunnen organiseren, gooi geen oude schoenen weg voor je nieuwe hebt, en zorg dus eerst dat het digitale systeem dat je hebt goed werkt en ga van daaruit verder; hou de afdelingen intact!

Hans Spekman namens het Partijbestuur: we praten nu al heel lang over ledendemocratie, we willen dat de leden meer te zeggen hebben in de partij, alle leden. We willen immers meer debat, dieper ingaan op de onderwerpen. Dus als je dan iets bespreken wil, moet je steun zoeken voor je standpunten. Op de vorige twee congressen hebben we uitgebreid gesproken en besloten over de uitgangspunten van het rapport van de commissie Noten. In deze resolutie doen we voorstellen voor de praktische uitvoering ervan. Het Partijbestuur is er enthousiast over. En ja, natuurlijk moeten we zorgvuldig zijn en misschien gefaseerd ermee aan de slag, maar we moeten nu wel beginnen.

Op het podium staan de leden van de werkgroep Ledendemocratie: Wouter Struijk (namens het Partijbestuur), Bart van Bruggen (namens de Jonge Socialisten), Marnix Norder (namens het presidium) en Karen Kuipers (namens de Reglementencommissie).
Marnix Norder: op de laatste Politieke Ledenraad is ledendemocratie ook uitvoerig aan de orde geweest. De tussenstand die daar besproken werd kon op enthousiasme rekenen, daarop voortbordurend is de werkgroep met deze 27 voorstellen gekomen. Als het uitgangspunt is dat individuele leden meer te zeggen krijgen, dan is het logisch dat dat ten koste gaat van de 'gevestigde orde', de afdelingsafgevaardigden. Door de indieners van amendement 120 wordt gevraagd een pas op de plaats te maken of een stap terug toe doen; dat kan natuurlijk niet. Op het vorige congres zijn de uitgangspunten van de commissie Noten aangenomen en is gevraagd er stappen in te zetten. Dat was ook de uitkomst van de enquête die onder de leden is gehouden. Als vandaag deze resolutie wordt overgenomen, dan kan de Reglementencommissie aan de slag en kan ook verder gewerkt worden aan de digitale / ict aanpassingen. En ja, uiteraard zal dat zorgvuldig gedaan moeten worden. De werkgroep en het partijbestuur realiseren zich dat niet alleen in één keer gerealiseerd kan worden. Maar we moeten nu wel stappen zetten. In de toekomst zijn er geen preadviezen meer, uiteraard kan en mag het Partijbestuur zeggen wat ze van bepaalde dingen vindt, net als alle andere leden.
Bart van Bruggen: begrijpt de zorgen, juist omtrent de techniek. Daar zijn terechte vragen over gesteld, ook over de gevoeligheid voor hacken en dergelijke. Uiteraard moet dat bewezen veilig zijn voor we er mee aan de slag gaan. In de afdelingen Amsterdam en Leiden is al geëxperimenteerd met digitale ledenpanels. Daar kunnen we van leren. Het ledenpanel staat open voor alle leden. Video-conferencing kan altijd toegevoegd worden in de toekomst, de techniek schrijdt immers voort. Er komt ruimte voor pilots, in de begroting zal daarmee rekening worden gehouden. Vandaag besluit u over de stemverhouding van 50-50% (leden-afgevaardigden), als tussenstap naar 'one man, one vote'.
Wouter Struijk: Er wordt gekozen voor een groeimodel. Niet alles hoeft in een keer, het congres wordt steeds meegenomen bij elke stap en neemt besluiten; de permanente werkgroep Ledendemocratie legt verantwoording af en houdt de stappen en de fasering in de gaten. De planning is dat het congres van 2016 wijzigingen in reglementen en statuten voorgelegd krijgt en dat het nieuwe systeem van agendering en besluitvorming pas in gaat op het congres van 2017. We willen met elkaar verdieping op het congres, dus niet meer

spreken over alle amendementen, maar slechts per onderdeel over een vijftal amendementen die er echt toe doen, zodat de discussie ook daadwerkelijk ergens over gaat. Dat betekent ook dat de leden voldoende tijd en gelegenheid moeten krijgen om zich voor te bereiden. De mogelijkheid die er nu volgens de reglementen als is –met 100 ondersteunende handtekeningen kun je een agendapunt opvoeren- blijft bestaan.
Karen Kuipers: De aanloop naar het congres ziet er wellicht ingewikkelder uit dan bedoeld is. Het On Line platform is digitaal. Op de regionale voorcongressen kunnen mensen elkaar ontmoeten, daar kunnen veel mensen aan mee doen en is bedoeld als trechtermodel. Dat trechteren is belangrijk, want daarmee voorkom je dat een discussie over alles gaat, het is belangrijk om alvast steun te verzamelen en met 25 ondersteuningen krijg je spreektijd op het congres.
De voorzitter gaat over tot de stemming (alleen over de amendementen waarover gesproken is, maar voor de duidelijkheid hier alle amendementen). Het resultaat is:

Amendement 120:	verworpen
Amendement 120A:	verworpen
Amendement 121:	verworpen
Amendement 122:	verworpen
Amendement 123:	verworpen
Amendement 124:	aangenomen
Amendement 125:	verworpen
Amendement 126:	verworpen
Amendement 127:	verworpen
Amendement 128:	verworpen
Amendement 129:	verworpen
Amendement 130:	verworpen
Amendement 131:	verworpen
Amendement 132:	verworpen
Amendement 133:	verworpen
Amendement 134:	verworpen
Amendement 135:	aangenomen
Amendement 136:	ingetrokken
Amendement 137:	verworpen
Amendement 138:	verworpen, maar nieuw PB-tekstvoorstel
Amendement 139:	aangenomen
Amendement 140:	verworpen
Amendement 141:	verworpen
Amendement 142:	verworpen
Amendement 143:	verworpen
Amendement 144:	verworpen
Amendement 145:	verworpen
Amendement 146:	verworpen
Amendement 147:	verworpen
Amendement 148:	verworpen
Amendement 149:	verworpen
Amendement 150:	verworpen

Amendement 151: verworpen
Amendement 152: verworpen
Amendement 153: verworpen
Amendement 154: aangenomen
Amendement 155: verworpen
Amendement 156: aangenomen
Amendement 157: verworpen
Amendement 158: aangenomen
Amendement 159: aangenomen
Amendement 160: verworpen
Amendement 161: verworpen
Amendement 162: aangenomen

De voorzitter brengt vervolgens het gehele stuk, inclusief de aangenomen amendementen, in stemming: **aangenomen.**

5. **Congresvoorstel Stemverhouding**

   De voorzitter meldt dat er zijn geen amendementen op binnengekomen zij. De voorzitter concludeert dat het daarmee is **aangenomen**.

6. **Toespraak voorzitter Jonge Socialisten**

7. **Voordracht kandidaten Beroepscommissie**

   De voorzitter geeft het woord aan Gaby van den Biggelaar, lid Partijbestuur, en voorzitter van de commissie die de kandidaatstelling voor de Beroepscommissie begeleid heeft.
   Gaby van den Biggelaar: de Beroepscommissie bestaat uit 5 personen, die via een rooster dakpansgewijs aftreden, en soms terstond weer herkiesbaar zijn. De commissie bestond uit: Maarten Oosterhagen, Winnie Blok-Melai, Tjeerd van Rij, Annebeth Evertz en Peter de Lange. Winnie heeft aangegeven te stoppen en Maarten is vorig jaar helaas overleden. De partij is hen dankbaar voor hun inzet en betrokkenheid. Gelukkig hoeft overigens de Beroepscommissie niet zo vaak ingezet te worden. Er hadden zich slechts drie kandidaten gemeld en die zijn alle drie geschikt bevonden: Tjeerd van Rij (direct herkiesbaar), Arie de Jong en Jan van der Steenhoven.
   Bij acclamatie worden Tjeerd, Arie en Jan gekozen.

8. **Voordracht kandidaten Presidium**

   De voorzitter geeft het woord aan Gery de Boer, lid Partijbestuur, en voorzitter van de commissie die de kandidaatstelling voor de Presidium heeft begeleid.
   Gery de Boer: de commissie heeft met alle tien kandidaten gesproken en was getroffen door het enthousiasme van hen. Er ontstond dus eigenlijk een luxeprobleem. Van de 9 leden van het Presidium traden er 4 volgens het rooster van aftreden af; van hen waren er 2 direct herkiesbaar. Vanwege de combinatie van continuïteit en vernieuwing heeft de commissie er voor gekozen daarom Margot Kraneveldt en Gritta Nottelman weer op de voordracht te zetten, met twee nieuwe kandidaten: Dennis Tak en Dennis Bouwman. De kandidaten die niet op de voordracht staan hebben zich vervolgens teruggetrokken.
   Bij acclamatie worden Dennis, Dennis, Gritta en Margot gekozen.

9. **Voordracht kandidaten PES-congresdelegatie**

   De voorzitter geeft het woord aan Marja Bijl, lid Partijbestuur, en voorzitter van de commissie die de kandidaatstelling voor de PES-congresdelegatie heeft begeleid.

Marja Bijl: Er hadden zich 15 kandidaten gemeld, allen van zeer hoog niveau en met internationale ervaring. Jammer dat zij niet allemaal benoemd kunnen worden! Wat ook jammer is, is dat bijna alle kandidaten uit de Randstad komen. De commissie heeft gekozen voor continuïteit en ervaring en voor gender balance. Op de voordracht staan de zittende leden Bob Deen en Marjolein Nieuwdorp, en de nieuwelingen Eline Bosman, Chris Peeters en Maarten Vleeschhouwer. OP de zogenoemde alfabetische lijst staat Ries Kamphof die de commissie graag wil betrekken bij het werk van de delegatie.
Er wordt gestemd met de stemkastjes. *Gekozen worden: Eline Bosman, Marjolein Nieuwdorp, Chris Peeters, Bob Deen en Maarten Vleeschhouwer.*

10. Resolutie 'De bakens verzetten'

De voorzitter merkt op dat het rapport van de commissie Melkert uitvoerig besproken is op het vorige congres en ook op diverse bijeenkomsten in het land. Nu gaat de discussie een andere fase is: we gaan de tekst van de bijbehorende resolutie vaststellen. Dit gaan we doen nadat er uiteraard debat heeft plaatsgevonden onder leiding van presidiumlid Jaap van der Ploeg.
Jaap van der Ploeg: allereerst spreken we over Motie 20, een motie van de orde dat immers voorstelt om niet te spreken over de resolutie maar het rapport van de commissie Melkert zelf te agenderen. En over de amendementen 1 en 2. Als de motie en de amendementen door u worden overgenomen, dan vervalt verder de hele discussie over de resolutie (althans dan vervallen in elk geval 13 amendementen).
De indiener ervan, *de afdeling Ridderkerk*: het is vreemd dat het rapport niet geagendeerd staat, maar een onvolledige resolutie, de keuzes die in de resolutie gemaakt zijn zijn discutabel, en dat is een gemiste kans. Een aantal waardevolle punten uit het rapport gaan zo verloren; het rapport is meer dan alleen een inspiratiebron en zou gebruikt moeten worden als uitgangspunt voor verder denken.
Hans Spekman, namens het Partijbestuur: allereerst veel dank aan Ad Melkert, de vrijwilligers en medewerkers die deze resolutie geschreven hebben. Dit is ook geheel volgens de afspraken die we met elkaar op het vorige congres hebben gemaakt. Toen hebben we uitgebreid gesproken over het rapport . Geconcludeerd werd toen dat er meer aandacht moest komen voor duurzaamheid en voor het mensbeeld, tegelijkertijd moest het puntig zijn en meer gefocust. Deze resolutie is een weerslag hiervan en van de vele discussie erover in het land. Het rapport gaat daarmee niet verloren, dat blijft bestaan als achtergrond. Denk aan de werkloosheidsnorm, genoemd in het rapport, en overgenomen in het Europees verkiezingsmanifest.
De voorzitter brengt de motie en de amendementen in stemming:

Motie 20 (Rapport Melkert zelf agenderen):	verworpen
Amendement 1:	verworpen
Amendement 2:	verworpen

Bespreking van de resolutie

Ad Melkert houdt een korte inleiding: hij is er trots op dat hij de commissie heeft mogen trekken die het rapport heeft geschreven, en is er ook trots op dat er nu een resolutie ligt en dat hij hier weer staat. Als een van de vele vrijwilligers in de partij, vrijwilligers die onze beweging groot en sterk maken. De resolutie moet vooral een mentaliteitsverandering teweegbrengen. We moeten ons niet laten inpakken door wat anderen zeggen, dat de

overheid veel meer moet overlaten aan de markt. Die marktwerking is op vele plekken doorgeschoten. De overheid is en blijft belangrijk, en we moeten daar weer onze positie in krijgen. Het werkloosheidscijfer moeten we op een aanvaardbaar niveau krijgen, dat is nu veel te hoog. Net als die vele zzp-ers die onder de minimumnorm zitten en die niet meegeteld worden in die cijfers. Met deze resolutie proberen we handvatten aan te reiken om dit te verbeteren. Een Regeerakkoord is nooit vier jaar lang actueel, uiteraard wel in het begin om een start te maken. Nu komt een periode van handelen naar de volgende fase, er moet een investeringsplan komen. In Europa wordt daar ook aan gewerkt: het is een kans om de voorzichtige economische groei die er is te gebruiken voor een investeringsplan. Dat moeten we in Nederland ook doen. Dus geef dat mee aan onze kamerleden en bewindspersonen. Maak een aanvulling op het Regeerakkoord, neem de volgende stap naar de toekomst toe.

Inleiding: Er is een alternatief

Afdelingen Groningen, Zoetermeer en Amsterdam-Centrum, Amsterdam-West: in het kabinet werken we samen met de VVD, dat is vaak lastig en het baart ons zorgen omdat we ons eigen geluid te weinig naar voren kunnen brengen. We doen mee aan dit kabinet om het puin te ruimen waar een aantal banken ons mee opgezadeld hebben en hebben we te maken met een stel onverantwoordelijke en niet-democratische oliestaten. We moeten de handen in een slaan. Er zal geregeerd moeten worden, maar de PvdA moet wel kunnen zeggen dat iets pijn doet en niet onze keuze geweest zou zijn. Mensen in ons land moeten weer perspectief krijgen, er moeten banen komen, niet alleen in ons land, ook in Europa en internationaal. Trots op dit verhaal, voelt ook de urgentie. Zou graag anders geformuleerd willen zien de passage over volledige werkgelegenheid: het moet niet zo zijn dat je verplicht sneeuwruimen krijgt, werk moet mensen in staat stellen een kwalitatief goed bestaan op te bouwen, dat moet het uitgangspunt zijn. Het is een goed rapport en dat geeft hoop! De resolutie is minder puntig, en hier en daar zelfs wat wollig. Met name ook op het punt van volledige werkgelegenheid: betrek daar ook de vele vrijwilligers onder, het land kan niet meer zonder als die mensen, beschouw hun inzet als volwaardig. Volledige werkgelegenheid is een utopie: je doet daarmee al die mensen die graag zouden willen werken tekort en nu alleen als mantelzorger of vrijwilliger aan de bak komen.

Hans Spekman: we willen nu juist niemand uitsluiten.

Ad Melkert: we moeten niet aan de markt overlaten wie toegang heeft tot betaald werk, we moeten streven naar betaald werk voor iedereen, economische vergroening en een klimaatbestendige economie zijn daarbij ook belangrijk. Vrijwilligerswerk is belangrijk, hij heeft grote bewondering voor alle vrijwilligers en mantelzorgers. De hoofdzaak is dat er toegang gecreëerd wordt zodat elk talent zijn plek kan vinden. Vraag het ook aan jongeren die nu van het ene kleine en flexibele baantje naar het andere rennen, ook zij willen gewoon een vaste baan. Toch zijn ook die kleine banen, net als vrijwilligerswerk de sleutel en soms de opmaat naar dat werk en heb je dus dat streven naar volledige werkgelegenheid nodig.

Afdelingen Groningen, Zoetermeer, Amsterdam-Centrum, Amsterdam-West: de nadruk moeten komen op inkomensonafhankelijkheid en het volwaardig meedoen van iedereen. Eerlijk delen en gelijke kansen zijn de kernwaarden die aan alle bakens ten grondslag liggen en moeten dus al in de inleiding aan de orde komen. Er is nog veel werk aan de winkel op weg naar volledige werkgelegenheid met oog voor vergroening en verduurzaming.

Hans Spekman: die kernwaarde van eerlijk delen en gelijke kansen voor iedereen, dat ligt aan de basis van alles, dat is een karaktertrek van ons. Vroeger hadden we Melkert-banen, daar waren veel mensen blij mee en wilden daar soms niet meer weg. Als het kon, zou hij ze zo weer invoeren!
De voorzitter gaat over tot stemming over de amendementen (8, 9 en 12) die net besproken zijn in dit deel. Over amendementen die niet ter sprake zijn gekomen, hoeft niet specifiek gestemd te worden en worden geacht conform het preadvies besloten te zijn (dit geldt voor de overige delen van de resolutie ook). Het resultaat is:

Amendement 3;	verworpen
Amendement 4:	verworpen
Amendement 5:	verworpen
Amendement 6:	aangenomen
Amendement 7:	verworpen
Amendement 8:	verworpen
Amendement 9:	verworpen
Amendement 10:	verworpen
Amendement 11:	verworpen, maar nieuw PB-tekstvoorstel
Amendement 12:	verworpen
Amendement 13:	aangenomen

Baken 1: Werkgelegenheid als maatstaf van herstel en evenwicht
Afdelingen Utrecht, Amsterdam-West, Amsterdam-Centrum, Hellevoetsluis, Ridderkerk: de 3% norm voor het begrotingstekort blijft 'heilig', dat is ongewenst. De norm van maximum van 5% werkloosheid in Europa is een utopie: in sommige landen is de werkloosheid nu soms (veel) meer dan 20%. Dus bekijk de werkloosheidsbestrijding regionaler en wees realistisch. Hoeveel meer moet iedereen werken om de gewenste productie te halen? En krijgt dan iedereen werk, of vallen er dan nog steeds mensen buiten de boot? Werk is het streven, maar er moet wel balans zijn. Werkloosheid zorgt in sommige gevallen voor depressiviteit en voor gebrek, het raakt het zijn van mensen. Vrijwilligerswerk kan nooit in de plaats komen van betaald werk. We zouden weer een Plan van de Arbeid moeten maken.
Ad Melkert: Zelfs in Nederland zijn er regionaal grote verschillen. En uiteraard kunnen we niet verwachten dat binnen de kortste keren volledige werkgelegenheid bereikt is, het heeft met macro-economisch beleid te maken en dat kan in Portugal hetzelfde zijn als in Nederland. Maar de overheid zal beslissingen moeten durven nemen om iets te bereiken en dan moet je wel een norm vaststellen, anders gaat dat niet lukken. Als een soort visie op een balans tussen werk en privé spreken we van een 2 keer 4-daagse werkweek. Het lijkt misschien sympathiek om te spreken van het afstemmen van beschikbare arbeidskrachten op de productie, maar dat suggereert dat productie een vaststaand gegevens is, en dat is veel dynamischer. Vrijwilligerswerk kan soms een opstap zijn naar gewoon regulier werk.
Hans Spekman: Veel amendementen doen erg concrete voorstellen, neem die details mee in het volgende verkiezingsprogramma. Als bij amendement 28 de tekst die tussen haakjes staat (bijv. schoonmakers, thuishulp) weggehaald wordt, dan kan het preadvies overnemen worden.
De indiener (afd. R*idderkerk) gaat akkoord hiermee.*
De voorzitter gaat over tot stemming over de amendementen (15, 16, 21, 22, 23, 24, 26, 31, 33).

Het resultaat is:

Amendement 14:	verworpen
Amendement 15:	verworpen
Amendement 16:	verworpen
Amendement 17:	verworpen
Amendement 18:	ingetrokken
Amendement 19:	ingetrokken
Amendement 20:	verworpen
Amendement 21:	verworpen
Amendement 22:	verworpen
Amendement 23:	verworpen
Amendement 24:	verworpen
Amendement 25:	verworpen
Amendement 26:	verworpen
Amendement 27:	verworpen
Amendement 28:	aangenomen
Amendement 29:	verworpen
Amendement 30:	verworpen
Amendement 31:	verworpen
Amendement 32:	verworpen
Amendement 33:	verworpen
Amendement 34:	verworpen

Baken 2: Omslag naar duurzaam in hogere versnelling

Netwerk Duurzaam: wil stemming over amendement 45. Er zijn geen sprekers.

De voorzitter brengt amendement 45 in stemming. De overige amendementen gaan conform de preadviezen. Het resultaat is:

Amendement 35:	aangenomen
Amendement 36:	verworpen
Amendement 37:	aangenomen
Amendement 38:	verworpen
Amendement 39:	verworpen
Amendement 40:	aangenomen
Amendement 41:	aangenomen
Amendement 42:	verworpen
Amendement 43:	aangenomen
Amendement 44:	verworpen, maar nieuw PB-tekstvoorstel
Amendement 45:	verworpen
Amendement 46:	verworpen
Amendement 47:	aangenomen

Baken 3: Innovatie en motivatie voor economische prestatie

Afd. Borger-Odoorn: soms wordt er subsidie verstrekt om producten duurzaam te ontwikkelen. Maar het moet dan niet zo zijn dat vervolgens het product in lage-lonenlanden gemaakt gaat worden. Cruciaal is nu juist dat dan ook de productie ervan in Nederland blijft om met name lageropgeleiden een baan te geven. En het belastinggeld dus ook eerlijk in Nederland verdeeld en gebruikt wordt en ten goede komt van de samenleving hier.

Hans Spekman en Ad Melkert laten zich overtuigen door deze argumenten en het preadvies bij amendement 55 kan worden Overnemen.
Er zijn geen andere sprekers, maar gevraagd is toch te stemmen over 48, 50, 51, 52 en 72.
De voorzitter gaat over tot de stemming. Het resultaat is:

Amendement 48:	verworpen
Amendement 49:	verworpen
Amendement 50:	verworpen
Amendement 51:	verworpen
Amendement 52:	verworpen
Amendement 53:	verworpen
Amendement 54:	verworpen
Amendement 55:	aangenomen
Amendement 56:	verworpen
Amendement 57:	verworpen
Amendement 58:	verworpen
Amendement 59:	verworpen, maar nieuw PB-tekstvoorstel
Amendement 60:	verworpen
Amendement 61:	verworpen
Amendement 62:	aangenomen
Amendement 63:	verworpen
Amendement 64:	aangenomen
Amendement 65:	verworpen
Amendement 66:	verworpen
Amendement 67:	verworpen
Amendement 68:	aangenomen
Amendement 69:	aangenomen
Amendement 70:	aangenomen
Amendement 71:	verworpen
Amendement 72:	verworpen

Baken 4: Transparantie: verantwoording en zeggenschap
Afd. Zoetermeer: heeft zich verbaasd over het nieuwe tekstvoorstel van Partijbestuur inzake banken die als 'too big to fail' werden gezien, de mogelijkheid van een 'gouden staatsaandeel' is daar komen te vervallen. De afdeling zou dat graag toch genoemd zien, omdat dat de overheid de mogelijkheid geeft aan die grote banken nog enigszins sturing te geven. Snapt ook niet de ratio erachter, en wil dat deze nieuwe tekst in stemming wordt gebracht.
Henk Nijboer, Tweede Kamerlid: deze passage is juist geschreven voor grote banken die omvallen en waarbij de rekening bij de belastingbetaler is komen te liggen. Sommige bankmensen hebben roekeloos gedrag vertoond, dat moet worden afgestraft en in de toekomst voorkomen; daarom hogere buffers eisen en bonussen aan banden leggen. Bij staatsbanken als ABN en SNS kan zo'n staatsaandeel een mogelijkheid zijn, maar niet voor zelfstandige banken als RABO en ING.
Ad Melkert laat zich toch overtuigen dat de optie van een gouden staatsaandeel genoemd kan worden, dan is het aan kabinet en Tweede Kamer om daar over te oordelen.

Hans Spekman: gehoord de discussie kan het partijbestuur zich erin vinden om in de nieuwe tekst de woorden 'alsmede de optie van een 'gouden staatsaandeel' in te voegen.
Afdeling Ridderkerk: bepleit – gesteund door een aantal economen- in amendement 73 kleinere banken, dus een herstructurering van de bankensector tot een stelsel van een kleine baken met een kleiner gezamenlijk balanstotaal. Het ingrijpen van de overheid in de bankensector moet dus veel verder gaan, ook verder dan een gouden staatsaandeel.
Ad Melkert: er moet gezocht worden naar een goed evenwicht tussen de markt en de overheid die met randvoorwaarden de kaders aangeeft. In het voorstel dat er nu ligt worden mogelijke instrumenten aangereikt. Dat moet voldoende zijn.
De voorzitter gaat over tot stemming over het nieuwe tekstvoorstel, inclusief de toevoeging 'alsmede de optie van een gouden staatsaandeel' en over motie 73.
Het volledige van Baken 4 is:
Nieuw tekstvoorstel Partijbestuur, inclusief de toegevoegde zinsnede: aangenomen

Amendement 73:	verworpen
Amendement 74:	verworpen, maar nieuw PB-tekstvoorstel
Amendement 75:	verworpen
Amendement 76:	aangenomen
Amendement 77:	verworpen
Amendement 78:	verworpen
Amendement 79:	verworpen

Baken 5: Evenwicht: vizier op de lange termijn
Afdeling Haarlem: mede gesteund door de Buitenlandcommissie en de Max van der Stoel foundation, merkt op dat dit deel van het rapport over een visie op de toekomst gaat. We dienen te bevorderen dat alle mensen gelijke kansen krijgen, internationale solidariteit vraagt naleving van de afspraak om 0,7 % van het BNP te besteden aan internationale samenwerking. Wij willen dit aanscherpen in die zin dat als het in Nederland weer beter gaat dit opgehoogd wordt tot 0,8 %. De argumentatie van het partijbestuur is een wonderlijke: het congres heeft al eens eerder vastgesteld dat bij begrotingsevenwicht teruggekeerd wordt naar 0,8 %. Wij willen dit nogmaals vastleggen.
Hans Spekman: daarover verschillen we niet van opvatting, maar omdat het al eens is vastgelegd vonden wij dat het hier niet nog eens hoefde. Maar het misstaat niet in dit rapport. *De voorzitter* gaat over tot de stemming.
Het resultaat is:

Amendement 80:	verworpen
Amendement 81:	aangenomen
Amendement 82:	aangenomen
Amendement 83:	verworpen
Amendement 84:	aangenomen

Een partij die de wereld verandert
Afdeling Utrecht: zou graag nog iets toegevoegd zien over mogelijkheden die we zien om het democratiseringsproces in landen, zoals in het Midden-Oosten en Noord-Afrika, te steunen en op weg te helpen. Zodat mogelijk de Arabische Lente , die nu toch echt mislukt lijkt, weer wat nieuw elan krijgt.
Ad Melkert: vindt dat een prachtige gedachte die we met elkaar ook zeker vast moeten houden. Maar leg dat vast in een ander rapport.

Afdeling Amsterdam-West: betreurt de wolligheid op sommige plekken, maar vindt de tekst dat de PvdA stap voor stap de wereld gaat veranderen storend en niet geloofwaardig, deze woorden doen afbreuk aan een verder goede resolutie. Dus laat dat achterwege.
Hans Spekman: betreurt het dat we kennelijk niet meer met trots mogen zeggen dat de wereld gaan veranderen. De sociaal-democratie moet kunnen dromen en ambitie hebben om de wereld te veranderen.
De voorzitter gaat over tot de stemming.
Het resultaat is:

Amendement 85:	verworpen
Amendement 86:	verworpen
Amendement 87:	aangenomen
Amendement 88:	verworpen
Amendement 89:	verworpen

De voorzitter brengt de gehele resolutie –inclusief aangenomen amendementen en nieuwe PB-tekstvoorstellen- in stemming: **aangenomen.**

Bespreking bijbehorende moties:
*Netwerk Duurzaam***:** over de motie met de moeilijke titel Stranded assets. Transitie is hoognodig, bij duurzame ontwikkeling heb je verliezers en winnaars, er staan grote belangen op het spel. De Nederlandse economie loopt wat verduurzaming betreft enorm achter. Daarom een oproep: de Tweede Kamer moet er echt mee aan de slag.
Ad Melkert: snapt de gedachte erachter, maar alles ligt net iets ingewikkelder om fossiele energiebronnen meteen maar – weliswaar in dialoog- uit te faseren. Het is een te ingewikkelde discussie die zeker gevoerd moet worden in de partij, maar het is onverstandig om het nu al vast te leggen in een vrij gerichte motie. Laten we eerst het Energie-akkoord uitvoeren.
Netwerk Duurzaam: het is zeker niet de bedoeling dat dit in de plaats komt van het Energie-akkoord, maar het wil een inventarisatie, het is een gezond verstand motie waarmee we handen en voeten kunnen geven aan het onderdeel van de resolutie dat erover gaat.
Ad Melkert: is het eens met de indieners dat het tempo van de transitie omhoog moet, maar meer kunnen we op dit moment niet waarmaken.
Hans Spekman: jullie hebben als netwerk goed werk geleverd en meegedacht bij het maken van deze resolutie. Daarom: neem vooral contact op met de Kamerleden, ga daar ook vooral de discussie aan, om gezamenlijk dichter bij het eindstreven te komen.
Afdeling Amsterdam Centrum en de afdeling Venlo: bepleiten dat er een goed samenvatting moet komen die voor het publiek goed leesbaar is. We moeten er tenslotte ook mee de straat op. Afdelingen bieden zich aan om hieraan mee te helpen.
Hans Spekman: kent onze partijgenoten goed genoeg om te weten dat als er door iemand een samenvatting wordt er vaak weer van alles bij geschreven wordt. Capaciteit van het partijbureau kan echt niet ingezet worden hiervoor. Ik wil jullie best uitnodigen, maar wil zelf heel erg erop toezien dat er geen nieuwe teksten worden bijgemaakt.
Met die uitnodiging trekken de indieners moties 40 en 44 in. De voorzitter concludeert dat de facto alleen gestemd hoeft te worden over motie 26, immers motie 25 en 29 zijn niet meer ter discussie gebracht en de moties 27 en 28 hadden al preadvies overnemen.
Het resultaat is:

Motie 25: Van voornemen naar uitvoering	verworpen
Motie 26: Stranded assets	verworpen
Motie 27: Energieopslag	aangenomen
Motie 28: Minder belaste recycling	aangenomen
Motie 29: Doorrekening groen groei	verworpen
Motie 40: Een krachtige resolutie in helder Nederlands	ingetrokken
Motie 44: Publieksversie resolutie De bakens verzetten	ingetrokken

11. Toespraak Lodewijk Asscher

Schorsing

12. Heropening

De voorzitter heropent het congres op zondagochtend. Hij herhaalt de afspraak dat er in principe alleen gestemd wordt over amendementen die besproken worden; dat alle andere amendementen verondersteld worden conform het preadvies afgehandeld te zijn.
Hij neemt de agenda nog even door, het belang van sprekersbriefjes, de spreektijd –hoe meer ondersteuningen, hoe meer spreektijd-, en het wandelgangenprogramma. De actuele moties met de preadviezen zijn bij de ingang van de zaal uitgedeeld. Een aantal moties heeft het preadvies OVERNEMEN gekregen, voorgesteld wordt om daar niet meer over te spreken, op een enkele uitzondering na die samenhangen met moties die het preadvies AFWIJZEN heeft gekregen.
Er wordt een proefstemming gehouden met de stemkastjes, omdat er ‘s middags met de kastjes gestemd wordt over de kandidatenlijst Eerste Kamer.

13. Rapport Politiek van Waarde

De voorzitter meldt dat Jan Hamming helaas verhinderd is. Gestart wordt met een toneelstukje door Impro-phondo. Daarna volgen inleidingen van *Mary Fiers en Martijn van Dam*, leden van de commissie, die het rapport geschreven hebben.

Bespreking Rapport en Resolutie

Afdeling Delft, Lichtenvoorde: Markt en overheid, vanuit ervaring verscheidene privatiseringsoperaties in praktijk gezien en inspecties zijn door schaalvergroting verworden waardoor kennis verloren is gegaan. Doe die inspecties veel regionaler. Het rapport geeft goede handvatten hoe het wel zou moeten. We waren verheugd dat we mee gingen doen in de regering, maar nu is het toch wel lastig. De kleur rood is wel minder geworden. Tegelijkertijd moet je niet naïef zijn en dus wel meergeren. Maar we mogen met zijn allen best wel eens wat trotser zijn op onze bewindspersonen en op Diederik Samsom als leider van de fractie.
Afdeling Zoetermeer, Ridderkerk, Amsterdam-West, Tilburg, Velsen, Volendam, Zaanstreek: prima rapport*, maar* het sociaal leenstelsel is een waarden-loos voorbeeld, sinds wanneer is het opbouwen van een enorme studieschuld iets sociaal-democratisch, je werpt daarmee nodeloze drempels op; het verplichten van scholing voor (kandidaat) politici is te instrumenteel, bovendien nauwelijks handhaafbaar en in strijd met de opvatting over eigen verantwoordelijkheid. Geef scholing een rol bij scouting. Het is betuttelend om te eisen dat volksvertegenwoordigers een kwart van hun tijd buiten de raadszaal moet zijn, vervang een kwart liever door frequent. Blij dat de vakbondengenoemd worden in de resolutie. Wat is de toegevoegde waarde van de ambassadeurs en hun benoemingsprocedure, schrap dat hele verhaal, maar maak het in elk geval democratischer. Hoe gaan we het organiseren dat de gewone leden de bestuurders laten weten wat er precies leeft in hun buurt en wijk. In een Rode Boekje zouden we onze uitgangspunten in kort bestek neer kunnen zetten, waarden

waarmee we de straat op kunnen gaan, kan houvast geven bij elk gesprek en sluit aan bij dit rapport. Ga uit van het beginsel van het grootste geluk, het geeft houvast en richting. Maak een vertaling van het boekje naar concrete acties. Op de Politieke Ledenraad is het Rode Boekje gepresenteerd en op de ROSA-leergang is het besproken. Draag het boekje dichtbij je hart, zodat we allemaal weten waar we voor staan en waar we naar toegaan.
Martijn van Dam: over het sociaal leenstelsel, daar is al vaak over gesproken, het staat ook zo in ons verkiezingsprogramma. Er gaat meer geld naar het onderwijs, veel ervan komt terecht bij het hoger onderwijs en dan is het gerechtvaardigd om ook van die studenten een hogere bijdrage te vragen, zij gaan in de toekomst immers mede dankzij die opleiding meer verdienen. Onder sociale condities ga je later terugbetalen.
Hans Spekman: toen hij aantrad als voorzitter wilde hij graag verder komen op de inhoud, vandaar het rapport De bakens verzetten. Daarin staan de idealen, waar willen we naar toe. Maar dat kan niet zonder een vastleggen van hoe dan te handelen, wat is de werkwijze van onze politici. Politici, volksvertegenwoordigers moeten soms echt veranderen: er daar hoort bij meer scholing, niet om elkaar een mening op te dringen maar om met elkaar na te gaan hoe je dan de sociaaldemocratische waarden in praktijk brengt, en dat is best lastig. Denk aan grote onderwerpen zoals zorg. Nu maken nog veel te weinig van onze raadsleden gebruik van de cursussen en trainingen die we aanbieden, dat moet echt anders, dat mag je best wat verplichtender in onze regels neerleggen. Het gaat er ook om dat onze raadsleden meer tijd buiten het gemeentehuis doorbrengen, verschuil je niet achter rapporten en vergadernota's, ga de straat op, praat met mensen, leg je oor te luisteren bij de mensen voor wie je in de politiek gegaan bent. Hij kan leven met "frequent de straat op gaan", maar maak daar wel afspraken over met het afdelingsbestuur en de fractie, zodat over en weer de verwachtingen ook duidelijk zijn. En maak het de wethouders ook moeilijk, doe dus meer dan alleen maar die stukken lezen, probeer van onderop politiek te maken. Hij is voorstander van de Ambassadeurs van Waarde, zie hen als voorbeelden, ze kunnen ons een positieve stimulans geven. Zij hebben bewezen in de praktijk anders te werken. Wat het Rode boekje betreft: als er vanuit de afdeling hulp wordt geboden om zoiets te schrijven, dan oké. We kunnen de mensen op het partijbureau dit niet opdragen, die hebben het al druk genoeg. Motie 5 krijgt een ander preadvies, mits er dus hulp vanuit de vereniging komt.

De voorzitter: we gaan alleen stemmen over amendementen waarover gesproken is en over amendementen waarvan u aangegeven heeft dat er over gestemd moet worden. Amendementen met preadvies overnemen, worden verondersteld aangenomen te zijn.
Rapport Politiek van Waarde:

Amendement 90:	verworpen
Amendement 91:	verworpen
Amendement 92:	verworpen
Amendement 93:	verworpen
Amendement 94:	verworpen
Amendement 95:	verworpen, maar nieuw PB-tekstvoorstel
Amendement 96:	verworpen
Amendement 97:	aangenomen
Amendement 98:	aangenomen
Amendement 99:	verworpen, maar nieuw PB-tekstvoorstel
Amendement 100:	verworpen

Stemming over het gehele rapport, inclusief de aangenomen amendementen en nieuwe tekstvoorstellen: **aangenomen.**

Resolutie Politiek van Waarde:

Amendement 101:	verworpen
Amendement 102:	verworpen

Amendement 103:	aangenomen
Amendement 104:	verworpen
Amendement 105:	aangenomen
Amendement 106:	verworpen
Amendement 107:	verworpen
Amendement 108:	verworpen, maar nieuw PB-tekstvoorstel
Amendement 109:	verworpen
Amendement 110:	verworpen
Amendement 111:	aangenomen
Amendement 112:	verworpen
Amendement 113:	aangenomen
Amendement 114:	verworpen
Amendement 115:	aangenomen
Amendement 116:	aangenomen
Amendement 117:	verworpen, maar nieuw PB-tekstvoorstel
Amendement 118:	verworpen, maar nieuw PB-tekstvoorstel
Amendement 119:	verworpen, maar nieuw PB-tekstvoorstel

Stemming over de gehele resolutie, inclusief de aangenomen amendementen en nieuwe tekstvoorstellen: (unaniem) **aangenomen.**

Motie 5: heeft onder voorwaarde van hulp uit afdeling/vereniging preadvies overnemen gekregen.

14. Bespreking reguliere en actuele moties

De voorzitter (Marnix Norder): er zijn heel veel moties, veel sprekers en weinig tijd. De moties zijn geclusterd op thema en we spreken vooral over moties met preadvies afwijzen. Toch wil de afdeling Brussel, indiener van *motie 61* (Geen contraproductieve maatregelen tegen terrorisme) heel kort iets zeggen over deze aangenomen motie: iedereen is verschrikkelijk geschokt door de gebeurtenissen in Parijs onlangs, toch willen voorkomen dat uit ongerichte angst overhaast allerlei maatregelen genomen worden. Wel moet er debat gevoerd blijven, maar dit moeten we niet laten kapen door rechtse en extreme groeperingen.

Bespreking cluster Asiel, inburgering, migratie

Afd. Appingedam dankt de zaal voor overnemen *motie 66* (Gaswinning: veiligheid van Groningers voorop), geeft een goed steun in de rug van vele mensen.

Afd. Dordrecht over *motie 1* (Inzagerecht inburgeringsexamens): nu is het zo dat niemand kan zien of examens wel goed zijn nagekeken, daardoor kunnen hen ook niet van hun fouten leren. Studenten hebben wel inzagerecht, zij kunnen nagaan of hun tentamen goed is nagekeken. Voor migranten hangt er veel van af, geef hen dit recht. Preadvies spreekt erover dat het duur zou zijn; waarom is dat zo?

Afd. Den Haag over *motie 18* (Herziening integratienota van de PvdA): pleit ervoor om met elkaar in debat te gaan over integratie van migranten; er zijn veel ontwikkelingen in Nederland en in Europa, er worden moskeeën in brand gestoken. Het zou goed zijn als er een Politieke Ledenraad georganiseerd wordt voor de zomer, de resolutie uit 2009 geeft voldoende aanknopingspunten om verder over te praten.

Afdelingen Dordrecht, Enschede, Hengelo, Dinkelland, Haaksbergen en Amsterdam-Zuid en de JS over motie 19 (Syrische vluchtelingen): u kent allemaal die vreselijke beelden van de televisie, geef hen alstublieft een plek in Nederland, pak staatssecretaris Teeven harder aan.

Afd. Dordrecht over motie 24 (Beoordelingskader en normering inburgeringsexamen): inzagerecht is verplicht, iemand heeft het recht om te zien of zijn examen correct is nagekeken en ook om te weten hoe zwaar bepaalde fouten gewogen worden, zodat men er van kan leren. Over motie 23 (Arbeidsmarktmodule): ook dit gaat over inburgering, het is nu een bureaucratische papierwinkel, vereenvoudig dat en zorg dat deze mensen via UWV naar werk begeleid worden.

Martijn van Dam: motie 1 en 24 gaan allebei over inzagerecht inburgeringsexamen. Op zich is hij het best eens met de indiener, als het dictum van motie 1 veranderd wordt in die zin dat de fractie zich zal inspannen om zoveel als mogelijk inzage te geven in de gemaakte examens bij de beantwoording, zodat de examenkandidaten ervan kunnen leren, dan kan het preadvies overnemen worden. (De indiener stemt hiermee in.) Over de arbeidsmarktmodule kan hij kort zijn: dit is bedoeld om te leren hoe in Nederland de arbeidsmarkt in elkaar zit , hoe je een baan krijgt, hoe je solliciteert en dergelijke; hij blijft bij preadvies afwijzen. Wat de Syrische vluchtelingen betreft zal hij zeker aandringen op dat Nederland net als vorig jaar zijn internationale verantwoordelijkheid neemt, en een ruimhartig toelatingsbeleid zal nastreven, maar pin ons niet aantallen. Met een aangepast dictum kan preadvies overnemen worden. De indieners gaan ermee akkoord.
Hans Spekman over motie 18: zegt toe dat er voor de zomer een Politieke Ledenraad georganiseerd zal worden, uitgangspunt is de Integratienota maar in het licht van de recente gebeurtenissen in Europa. Er zal dan geen nieuwe resolutie geschreven worden.
De indiener trekt hierop zijn motie in.
De voorzitter gaat over tot stemming van dit cluster. De resultaten volgen onderop in volgorde van nummering.

Bespreking cluster over de Zorg

Afd. Tilburg en Dordrecht over motie 2 (Zorg ouderen en gehandicapten): de basiszorg is niet op orde op veel plekken in Nederland, veel mensen worden steeds meer afhankelijk van mantelzorgers, ook lang niet op alle plekken voldoende huisartsen. Ouderen en gehandicapten zijn in zijn algemeenheid ook al minder mobiel, vaak is er geen goed openbaar vervoer in die regio's waar juist deze groep van afhankelijk is. Er zal dus nog hard aan goed oplossingen getrokken moeten worden. De huishoudelijke hulp voor ouderen wordt in veel gemeenten ook minderen, vaak krijgen mensen elke dag een andere hulpverlener over de vloer, wat veel onrust bij de groep ouderen teweegbrengt.
Afd. Utrecht en Dordrecht over motie 3 (Eigen risico basisverzekering): eigen risico treft juist de chronische zieken, de solidariteit van rijkere en armere mensen gaat totaal verloren met dit systeem. Het is oorzaak van zorgmijdend gedrag deze eigen bijdrage.
Afd. Dordrecht en Zoetermeer over 10 (Voetzorg ouderen): vaak mensen met suikerziekte hebben verhoogd risico op wonden en complicaties. Juist oudere mensen zijn dat en als dat niet vergoed wordt zal dit leiden tot veel complicaties die nog duurder zijn. De indiener van motie 11 (Verbeterplan zorgplan dementie) verzoekt de fractie in contact te treden met Deltaplan dementie, onderzoek heeft uitgewezen dat met de toenemende vergrijzing veel meer mensen dement zullen worden en er dus echt maatregelen bedacht moeten worden hoe hier mee om te gaan. Hij vraagt de voorzitter motie niet in stemming te brengen, maar wil de motie aanhouden.
Afd. Eindhoven over motie 46 (Eigen risico in de zorg): een van de vorige sprekers meldde ook al dat de eigen bijdrage zorgt voor veel zorgmijders, mensen die zorg die ze eigenlijk nodig hebben uitstellen. De motie is heel concreet en vraagt de fractie zijn best te doen dat de door de huisarts voorgeschreven medicijnen niet onder de eigen bijdrage zullen vallen. Dat zou voor veel mensen –juist de mensen die het toch al niet breed hebben- heel veel schelen en is wellicht op lange termijn een besparing.
Afd. Utrecht over de eigen bijdrage jeugd-ggz: maak geen onderscheid tussen geestelijk en fysieke ziektes, kom op voor kinderen die ziek zijn, zij hebben recht op goede zorg.
Afd. Amsterdam en andere afdelingen over motie 51: de natura polis is eigenlijk al niet des PvdA: de 'haves' kunnen dit betalen, de anderen niet, houd e (geestelijke) gezondheidszorg toegankelijk en betaalbaar voor iedereen! Vrijheid van meningsuiting vinden we belangrijk, dus ook vrijheid van artsenkeuze, het gaat ook om de relatie tussen art en patiënt. Let op dat de solidariteit niet nog verder ondermijnd wordt. Motie 74 (Artikel 13, met preadvies Overnemen) en motie 51 hebben met elkaar te maken, steun ook motie 51. Straks komt er een driedeling in de maatschappij: mensen met een budgetpolis, een natura- of

restitutiepolis, afhankelijk van hun beurs hebben ze minder of meer zeggenschap over naar welke arts of ziekenhuis zij kunnen en mogen. Zorgverzekeraars hebben genoeg geld en macht om reclame te maken en mensen te beïnvloeden te kiezen voor het een of het ander. Je moet al doorgeleerd hebben om te begrijpen waar een en ander voorstaat. M
Martijn van Dam: het preadvies bij motie 2 kan veranderd worden in Overnemen, ook al is hij het niet geheel eens met de overwegingen; moties 3 en 46 – binnenkort worden de resultaten van het onderzoek bekend gemaakt, dan zal duidelijk worden wat wijsheid is, hou de moties even aan (*de voorzitter* vraagt de indieners of zij hiermee in kunnen stemmen: ja). De opmerkingen gemaakt bij de moties 10 en 11 hebben hem niet van mening doen veranderen, preadvies blijft Afwijzen. Binnenkort komt er weer een debat met minister Schippers, als je ziek bent wil je naar de beste dokter en je wilt naar het beste ziekenhuis; maar niet alle zorgaanbieders zijn even goed en betrouwbaar. In ons verkiezingsprogramma is gesproken over evenwicht, zorgverzekeraars moeten voldoende positie hebben als macht en tegenmacht tegenover 'slechte' (vaak ook commerciële) zorgaanbieders. Motie 62: ouders betalen een bijdrage voor de kosten van levensonderhoud.
Martin van Rijn: over moties 51 en 74, goede zorg voor iedereen. Dit is dan ook een belangrijke discussie in de partij en in het land. Je moet de zorg krijgen die je nodig hebt, maar die moet wel betaalbaar zijn. Er is soms sprake van enorme verspilling in de zorg, die moet tegen gegaan worden. Zorgverzekeraars moeten niet bepalen wat goed zorg is, daar zijn artsen voor. Maar ook de zorgaanbieders kunnen nog een kwaliteitsslag maken. Er moet gezocht worden naar evenwicht, we zijn een partij van en voor mensen, niet voor instituties. Motie 51 gaat net te ver, motie 74 gaat ook over de randvoorwaarden en daar kunnen we beter mee uit de voeten.
De voorzitter gaat over tot stemming van dit cluster moties. De resultaten volgen onderaan.
Bespreking cluster Sociale zekerheid en inkomensdeling
Afd. Dordrecht spreekt over motie 7 (generatiepact): de verhoging van de pensioenleeftijd helpt niet bij het oplossen van jeugdwerkloosheid; in het preadvies wordt gesproken over vut-regelingen, dat is niet wat de motie beoogt, het gaat om generatieprojecten. *Hij stelt voor de motie aan te houden.* Er zijn enkele gemeenten waar ze experimenteren met generatieprojecten, laten we over enige tijd eens kijken naar de resultaten en dan voert hij zijn motie weer op.
Afd. Amsterdam en de JS over moties 31 en 37: het basisinkomen is modern en van de toekomst, in Zwitserland werkt men er al mee, de partij hoeft er niet zo bang voor te zijn, er wordt slechts gevraagd er onderzoek naar te doen! We moeten altijd blijven nadenken over de beste invulling van de sociale zekerheid, je moet mensen beschermen die het nodig hebben. Start een onderzoek naar het basisinkomen, er zijn ettelijke economen voorstander van.
Afd. Alphen aan den Rijn: (motie 32) ombudswerk wordt steeds belangrijker, we moeten activististischer optreden, problemen signaleren en samen met de fractie naar oplossingen zoeken. Gehandicapte jongeren krijgen geen werk en dus geen inkomen en dus geen toekomst. Geef hen een kans! *De indiener stelt voor de motie aan te houden.*
De JS: Miriam Sterk heeft als ambassadeur Jeugdwerkloosheid nog niet veel bereikt, er zijn simpel gezegd ook niet genoeg banen, zorg dus voor meer en beter beleid.
Martijn van Dam: wat betreft het aanhouden van motie 7, prima, laten we eerst kijken of de lokale generatieprojecten goed resultaten opleveren. Als je een basisinkomen wilt, haal je het hele sociale zekerheidsstelsel overhoop. Ook al gaat het nu slechts over een onderzoek ernaar. Het is niet het goede moment hiervoor: er is al te veel onrust en onzekerheid over de toekomst bij mensen. De timing is verkeerd. En wat betreft de jeugdwerkloosheid: geef Lodewijk Asscher een kans, hij is er hard mee aan de slag.
De voorzitter brengt moties uit dit cluster in stemming. Onderaan de resultaten.
Bespreking cluster Overige moties

Netwerk Huurders en afd. Amsterdam: (motie 4) wil in de partij een debat over bescherming van huurders. Laat de fractie een pas op de plaats maken totdat er debat is geweest over deze koerswijziging. In de grote steden verdwijnen op korte termijn dankzij de doorgeschoten liberalisering van de huren straks bijna alle sociale huurwoningen. De partij was altijd zo trots op de sociale huur, de wethouders van Volkshuisvesting. Laat het niet uit de handen glippen: bescherm de sociale huur.
Afd. Dordrecht en afd. Amsterdam-Zuid: (motie 6) studeren is ongelooflijk duur geworden in Nederland, een aantal studenten wijkt nu uit naar België of Duitsland. Dat kan niet de bedoeling zijn. Stel het bedrag collegegeld voor de tweede studie naar beneden bij.
Afd. Amsterdam-West: (moties 9 en 33) zorgen over ons kernafval, verkoop ons aandeel in Urenco niet aan een marktpartij, daar krijg je later spijt van, hou Urenco in overheidshanden.
De JS: (moties 34 en 42): de eerste rij stoelen is heel vaak grotendeels leeg, dat is een gênant gezicht, kamerleden en bewindspersonen kunnen ook gewoon in de zaal gaan zitten. Je kunt meer van je idealen bereiken als je samenwerkt met andere linkse partijen.
Afd. Krimpen aan den IJssel: (motie 41) er komen bevingen van als je gaat boren naar schaliegas, dus steun deze motie.
Afd. *Borger-Odoorn*: (motie 43) glasvezel op het platteland is nodig zodat ook de mensen daar aangesloten blijven op de wereld en wellicht zorgt dat er ook voor mensen langer op het platteland blijven wonen.
Afd. Amsterdam-Centrum: (motie 45) men weet veel te veel van ons en van onze kinderen, het burgervolgsysteem SyRi is daar een goed voorbeeld van, de privacy dient beter beschermd te worden.
Netwerk Duurzaam en commissie Buitenland: (motie 52) het zou goed zijn als Nederland het klimaatverdrag steunt; klimaatprojecten zijn ook van belang om solidariteit te betonen aan andere landen.
Afd. Ridderkerk: (motie 60) er is toch veel ruis ontstaan over de procedure en de opstelling van de kandidatenlijst voor de Eerste Kamer, de leden in de Eerste Kamer moeten hun eigen geluid kunnen blijven maken en zelfstandig tot afwegingen maken.
Martijn van Dam: de fractie is voor huurbescherming, daar zetten we ons ook voor in, maar we willen ook experimenteren met jongerenhuisvesting. Er is gevraagd het collegegeld voor een tweede studie niet te hoog te maken, dat zou de fractie ook graag willen maar dat kost 150 miljoen en er zijn nog belangrijkere prioriteiten, we hebben hoge ambities, dus is er nu geen geld voor beschikbaar. Medische isotopen: de technologische ontwikkelingen gaan snel, maar niet zo snel dat er al binnen 15 jaar dezelfde soort productie in Petten zou kunnen zijn, daar nu toch een nieuwe reactor. Verkoop het Nederlandse deel in Urenco niet: maar Duitsland en Engeland verkopen hun aandeel wel, daarmee hebben wij nog slechts een minderheidsdeel en kunnen we geen besluiten meer afdwingen. Het is du niet zinvol om er aan vast te blijven houden. Schaliegas: het preadvies kan worden OVERNEMEN, het is een goede motie en er is een gloedvol betoog gehouden, het is voor de fractie een steun in de rug. Glasvezel op het platteland: daar is de fractie een groot voorstander van, maar de motie vraagt om geld, extra geld voor de provincie. En dat is er niet en het is trouwens niet nodig: de provincies moeten zelf de keuze maken voor glasvezel en het geld hebben ze er voor. Daarnaast zijn er andere mogelijkheden, onder andere ook door de telecombedrijven (flink) te laten meebetalen. Het klimaatverdrag: het zou natuurlijk heel mooi zijn dat als goederen van heel ver over de wereld vervoerd moeten worden we die duurder kunnen maken, dus CO2 heffing maar dat mag niet want dat is importheffing / protectionisme en daarover hebben we internationale afspraken gemaakt, dus we zouden het wel willen maar het is niet realistisch. Dan nog een opmerking over motie 42: uiteraard zoeken we zoveel mogelijk samenwerking met Groen Links en de SP, ook op het gebied van belastingherziening, maar dat lukt lang niet altijd.
Hans Spekman: De JS heeft een motie over de lege stoelen op de eerste rij, de rij zit nu vol dus op zich heeft de motie al effect. De JS zou de motie kunnen aanhouden, dan maken we

de afspraak dat mocht de rij weer eens leeg is, dan voeren jullie de motie weer op. De controlemaatschappij: er is een netwerk in oprichting Samenleving en informatievoorziening, getrokken door het kamerlid Astrid Oosenbrug, ik zou de indiener willen zeggen zoek contact met elkaar zodat ook jouw inbreng tot zijn recht komt in dat netwerk; ik zou de indiener willen vragen de motie aan te houden of in te trekken. *De indiener trekt de motie in.*
De onafhankelijkheid van Eerste-Kamerleden: in 2012 heeft het congres besloten dat ook Eerste-Kamerleden achter verkiezingsprogramma en het regeerakkoord staan, net als alle leden immers. Mocht iemand ergens een principieel bezwaar tegen hebben, dan kan hij of zij dat aangeven. En beste mensen, we mogen best wel eens wat trotser zijn op wat onze bewindspersonen, zoals Lodewijk en Jeroen, Lilianne en Martin en alle anderen voor elkaar krijgen.
De voorzitter sluit de discussie en merkt op dat dit ook het laatste 'optreden' op het congres was van Roland Kip en James van Lidt de Jeude. Applaus voor deze aftredende presidiumleden.

De resultaten van de stemmingen over alle moties:

Reguliere moties:

1. Inzagerecht inburgeringsexamens (dictum verandert)	*aangehouden*
2. Zorg ouderen en gehandicapten	aangenomen
3. Eigen risico basisverzekering	*aangehouden*
4, Behoud huurbescherming	aangenomen
5. Het Rode Boekje bij Politiek van Waarde (mits hulp van indieners en ander vrijwilligers die meehelpen schrijven)	aangenomen
6. Collegegelden bachelor-bachelor	*aangehouden*
7. Generatiepact	*aangehouden*
8. Geen symboolpolitiek	verworpen
9. Productie medische isotopen zonder hoogverrijkt uranium	verworpen
10. Voetzool ouderen	verworpen
11. Verbeterplan zorgpraktijk dementie	*aangehouden*
12. Drukjacht wilde zwijnen	aangenomen
13. Beschikbaarheid en termijnen stukken congres	aangenomen
14. digitaal contact	aangenomen
15. Pluriform digitale middelen	aangenomen
16. Digitale registratie medische gegevens	verworpen
17. Invloed congreslocatie	verworpen
18. Herziening integratienota van de PvdA (toegezegd is dat er voor de zomer een Politieke Ledenraad over gehouden wordt)	ingetrokken
19. Syrische vluchtelingen (met gewijzigd dictum)	aangenomen
20. Rapport Melkert zelf agenderen	verworpen
21. kinderen in Armoede	aangenomen
22. Discussie zorg en hulp	*aangehouden*
23. Arbeidsmarktmodule	verworpen
24. Beoordelingskader en. Normering inburgeringsexamens	aangenomen
25. Van voornemens naar uitvoering	verworpen
26. Stranded assets	verworpen
27. Energieopslag	aangenomen
28. Minder belaste recycling	aangenomen
29. Doorrekening Groene groei	verworpen
30. duurzaam inkopen	aangenomen
31. Onderzoek basisinkomen	verworpen
32. Bescherming positie mensen met ernstige arbeidsbeperking	*aangehouden*

33. Nederland deel Urenco niet verkopen — verworpen
34. Baas over eigen zitplaats — *aangehouden*
35. Ambassadeur jeugdwerkloosheid? Liever de minister! — verworpen
36. open source: maak de PvdA-app onafhankelijk — aangenomen
37. Voorwaardelijk basisinkomen — aangenomen
38. Geen handelsverdragen tegen soc. en ecol. belangen — aangenomen
39. Risico gebruik app bij ledenstemming — verworpen
40. Een krachtige resolutie in helder Nederlands (Hans nodigt indiener en ander vrijwilligers uit te helpen schrijven) — ingetrokken
41. Schaliegas — aangenomen
42. Idealen dichterbij brengen — verworpen
43. Noodzaak glasvezel in krimpgebieden op het platteland — verworpen
44. Publieksversie resolutie De bakens verzetten (indiener en andere vrijwilligers zijn uitgenodigd om te helpen schrijven) — ingetrokken
45. Controlemaatschappij — ingetrokken

Actuele moties

46. Eigen risico in de zorg — *aangehouden*
47. Eigen risico gespreid betalen — aangenomen
48. Reclame en cadeaus bij overstappen zorgverzekeraar — aangenomen
49. Gemeenten moeten beter informeren over zorgkosten — aangenomen
50. Laat gemeente experimenteren met bijverdiencapaciteit naast uitkering - aangenomen
51. Vrije artsenkeuze — verworpen
52. Klimaatverdrag — verworpen
53. Circulaire economie — aangenomen
54. De lege eerste rij op het congres — niet doorgelaten
55. De retoriek voorbij — aangenomen
56. TTIP — aangenomen
57. Ordevoorstel bij vaststellen agenda — niet meer ingebracht
58. Bijsluiter nieuwe zorgwet — verworpen
59. Geen inperking vrije artsenkeuze bij AMvB — aangenomen
60. Onafhankelijke positie Eerste Kamerfractie — verworpen
61. Geen contraproductieve maatregelen tegen terrorisme — aangenomen
62. Eigen bijdrage verblijf jeugd-ggz — aangenomen
63. Veranderingen in de PGB vanaf 2015 — verworpen
64. Werkgelegenheid voor 60+ — niet doorgelaten
65. Iedereen in Nederland is medelander tot het tegendeel bewezen is - aangenomen
66. Gaswinning: veiligheid van Groningen voorop — aangenomen
67. Wetenschapsplan 2022: de fundamentele zwaktes bestrijden — aangenomen
68. Ledendemocratie: directere selectie — niet doorgelaten
69. Israël / Palestina — aangenomen
70. Eigen bijdrage van veroordeelden etc. — niet doorgelaten
71. De bakens verzetten: stemmen over tekstvoorstel pagina 70 — niet doorgelaten
72. Genoeg is genoeg, geen toename intensieve veehouderij in Nederland - aangenomen
73. Voorkom gijzeling platteland door mestverwerking ` — aangenomen
74. Artikel 13 — aangenomen

15. Toespraak Hans Spekman, partijvoorzitter

16. Afscheid van Emine Bozkurt en Mariëtte Hamer

Hans Spekman, partijvoorzitter, roept beide oud-parlementariërs naar het podium. Onder grote dankzegging geeft hij bloemen aan Emine Bozkurt, die vanaf 2004 lid is geweest van de

PvdA-delegatie in het Europees Parlement, en aan Mariëtte Hamer, die vanaf 1998 in de Tweede Kamer heeft gezeten namens de partij en wenst hen succes bij het vervolg van hun loopbaan.

17. Vaststellen kandidatenlijst Eerste Kamer

De voorzitter geeft het woord aan Elske ter Veld, voorzitter van de Adviescommissie kandidaatstelling. Elske geeft een toelichting bij de totstandkoming van de lijsten , aan de hand van de opdracht van het Partijbestuur en de profielschets, waarin de criteria (zoals man/vrouw verhouding, regionale spreiding, gewenste expertises, in een team kunnen werken etc.) vermeld stonden is de commissie op zoek gegaan en heeft tal van gesprekken gevoerd. Het resultaat ervan ligt nu ter vaststelling voor. Er was slechts één kandidaat voor het lijsttrekkerschap, er is daarom geen ledenraadpleging gehouden. Geen van de kandidaten heeft een voorbehoud op het verkiezingsprogramma (en bijbehorend regeerakkoord) gemeld.

Algemene ronde:

Hier worden vooral complimenten gegeven. De lijst ziet er goed uit, goede regionale spreiding, man/vrouw verhouding is goed, kandidaten hebben allen een grote kwaliteit, hou de lijst in tact!

De voorzitter gaat vervolgens over tot stemming (per plaats): de plaatsten 1, 2 en 3 worden bij acclamatie vastgesteld. Bij plaats 4 (Nico Schrijver) wordt een tegenkandidaat opgevoerd Ruud Koole, die op de zgn. alfabetische lijst stond; diverse mensen pleiten voor zijn kandidaatstelling op deze plek, andere partijgenoten pleiten voor behoud van Nico op deze plek. Stemming: 507 voor Nico Schrijver, 300 voor Ruud Koole. Ditzelfde doet zich voor bij plaats 5 (Jopie Noren), ook hier wordt Ruud Koole in stelling gebracht. De stemming levert het volgende resultaat: 480 stemmen voor Jopie Noren, 346 voor Ruud Koole. Bij plaats 6 wordt nog een poging gedaan om Ruud Koole op de lijst te krijgen, als tegenkandidaat voor André Postema. Hier is de uitslag van de stemming: 472 voor André Postema en 344 voor Ruud Koole. De latere plaatsen worden vervolgens bij acclamatie vastgesteld. De totale kandidatenlijst is als volgt vastgesteld:

1. Marleen Barth
2. Ruud Vreeman
3. Jannette Beuving
4. Nico Schrijver
5. Jopie Noren
6. André Postema
7. Lambert Verheijen
8. Esther-Mirjam Senf
9. Mohamed Sini
10. Janny Vlietstra
11. Wouter van Zandbrink
12. Flora Goudappel
13. Mary Fiers
14. Anne Koning
15. Pieter Tops
16. Attiya Gamri

17. Co Verdaas
18. Usman Santi
19. Jan Westhoff
20. Jaouad Khamkhami
21. Wilma Brouwer
22. Jan Schuurman Hess
23. Nicole Teeuwen
24. Saskia Noorman-den Uyl

Hans Spekman feliciteert alle kandidaten en uiteraard met name de lijsttrekker. Daarnaast spreekt hij namens het partijbestuur zijn dank uit aan alle Eerste-Kamerleden van wie er binnenkort afscheid genomen wordt. En dank aan de leden van de commissie Kandidaatstelling. Alle gekozen kandidaten komen naar het podium en krijgen bloemen aangeboden.

18. **Toespraak lijsttrekker Marleen Barth**
19. **Korte theepauze**
20. **Toespraak van partijleider Diederik Samsom**
21. **Campagne-aftrap**

De voorzitter roept de lijsttrekkers van de Provinciale Staten naar het podium. Onder leiding van Niesco Dubbelboer worden zij gevraagd naar de speerpunten van hun verkiezingsprogramma. Vervolgens komen ook nog enkele lijsttrekkers voor de waterschapverkiezingen naar voeren. Er wordt een campagnefilm vertoond.
Hans Spekman wenst iedereen een goede campagne en spreekt de hoop uit op een goed resultaat. Hij dankt het presidium, alle medewerkers e vrijwilligers, en uiteraard alle congresgangers.
De Internationale wordt ingezet.
De voorzitter van het presidium wenst iedereen een goed reis naar huis en sluit het congres.

****